

Меморандум взаємоповаги та відповідальності в освітньому процесі

(чернетка для обговорення)

Цей документ — чорновий варіант, створений у межах ініціативи з розробки курсу «Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу: шляхи реалізації».

Його мета — запровадити чіткі орієнтири для побудови безпечного, відповідального й гуманного освітнього середовища.

Запрошуємо освітян, батьків, дітей, керівників та експертів до коментування і спільного доопрацювання.

1. Призначення Меморандуму

Цей Меморандум — рамковий етичний документ, який допомагає всім учасникам освітнього процесу:

- розуміти свої права і обов'язки;
- орієнтуватися в конфліктних ситуаціях;
- підтримувати культуру діалогу, безпеки та взаємоповаги.

Він є частиною триєдиної системи:

- Правила поведінки учасників освітнього процесу
[w Правила_учасників_освітнього_процесу.docx](#)
- Алгоритм дій у разі конфліктів чи порушень
[w Алгоритм_реагування_на_конфлікти_в_школі.docx](#)
- Меморандум як спільна домовленість і символ довіри.

2. Загальні принципи

1. Гідність кожного — недоторканна.
2. Поважне ставлення — незалежно від віку, посади чи ролі.
3. Конфлікти — частина життя, але їх можна вирішувати конструктивно.
4. Права не працюють без обов'язків. Обов'язки не мають сенсу без поваги до прав.
5. Профілактика вигорання і насильства — це відповідальність усього середовища.

3. Права та обов'язки учасників освітнього процесу

Педагогічні працівники

Мають право на:

- повагу до професійної честі та особистої гідності;
- безпечні умови праці та навчання;
- захист від насильства і принижень;
- підтримку та супервізію;
- захист у разі безпідставних звинувачень.

Зобов'язані:

- дотримуватись педагогічної етики;
- забезпечувати безпеку учнів;
- реагувати на булінг, дискримінацію, насильство;
- взаємодіяти конструктивно.

Учні / Здобувачі освіти

Мають право на:

- повагу до себе як особистості;
- безпечне середовище;
- висловлення власної думки;
- справедливе ставлення;
- захист своїх прав.

Зобов'язані:

- поважати права інших;
- дотримуватись правил поведінки;
- не принижувати інших;
- відповідально ставитися до навчання.

Батьки / законні представники

Мають право на:

- повагу до своєї ролі;
- участь у прийнятті рішень;
- захист інтересів дитини;
- доступ до інформації щодо навчання.

Зобов'язані:

- дотримуватись етичного спілкування;
- не створювати конфліктів;
- співпрацювати з педагогами;

- ознайомитися з правилами поведінки.

Адміністрація закладу

Має право на:

- організацію освітнього процесу;
- підтримку з боку інших сторін.

Зобов'язана:

- забезпечити дотримання прав;
- створити умови для супервізії;
- реагувати на конфлікти та скарги.

4. Реагування на конфлікти і порушення

- Усі дії відбуваються відповідно до алгоритму [Алгоритм_реагування_на_конфлікти_в_школі.docx](#).
- Покарання не є метою — у фокусі відновлення і діалог.
- У разі потреби застосовуються дисциплінарні заходи згідно закону.
- Заклад організовує систему супервізійної підтримки.

5. Підписання та дія

Меморандум є етичним договором, який підписується добровільно. Його мета — не покарання, а створення культури відповідальності та турботи.

Таблиця підписання:

<i>Учасник</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
<i>Директор</i>			
<i>Педагог</i>			
<i>Учень / здобувач</i>			
<i>Батько / мати / представник</i>			

Заключне слово

Цей Меморандум — спроба не замовчати проблеми, а створити школу як безпечне, підтримуюче місце для всіх.